

Skinner udenfor hver Mands Dør. Og helt er Planen vist ikke skrinlagt, saavidt jeg veed.“

Per svarede kort, at en tidssvarende Udvikling af Samfærdslen var en Livsbetingelse i vore Dage.

Præsten grundede lidt. Han stod stadig halvt bortvendt og saae ud paa Regnen.

„En Livsbetingelse,“ sagde han med et egent, ligesom afbleget Smil. „Ja, hvad er ikke bleven Livsbetingelse i vore Dage? Læger og Ingeniører, Pædagoger og Militære — hver møder med sine. Bare det ikke kommer til at gaa os som visse Apoplektikere, der dør af for meget Blod.“

„Den Fare løber i hvert Fald vi danske næppe for det første. Vi har vist foreløbig nok at gøre med at erstatte, hvad vi mistede i 64.“

„Erstatte,“ gentog Præsten langsomt og stirrede uforanderligt fremad med et Blik, hvori der lyste som flakkende Genskin af Lynene, der vedblev at illuminere Skyerne i Vest. „Jeg mener tværtimod, at vi endnu lever og opretholdes af den Aandens Kraft, der fremkaldtes i Folket i hine Trængselsdage. Der var virkelig dengang et Øjeblik, da det var ved at gaa op for os, at der ikke gives andre Livsbetingelser for Nogen end Vorherres Naade.“

Per svarede lidt forlegen med det gamle Ord: „Hjælp dig selv, saa hjælper Gud dig.“ Men Præsten rystede paa Hovedet.

„Guds Hjælp — det er netop ingen Hjælp.“

„Da kom vi dog over Krisen dengang.“

„Hvem har fortalt os, at det var ved Guds Bistand? Skal der sluttet efter, hvad der siden er sket her i Landet, kunde man vel være mest tilbøjelig til at tilskrive det Djævlens Hjælp.“

Per fandt det i Grunden urimeligt at indlade sig i Diskussion med denne halvgale Mand. Men der var noget i hans Forømmelse af Tiden, som rørte ved det nye Menneske i ham, og han følte paany Trang til at aflægge et Vidnesbyrd.

Han sagde, at den Gudfrygtighed, der havde opretholdt det danske Folk i Ulykkens Tid og skabt Helte af svage (og han tænkte her igen bevæget paa sin Moder), den havde ikke for-